

Ministerstvo
pro místní rozvoj

Nesnesitelná lehkost návrhu nové evropské úpravy VZ

Návrh nařízení o zadávání VZ

Vlastimil Fidler

Vždyť to nejsou obři, ale větrné mlýny.
Cervantes, Don Quijote

návrh Komise uveřejněn 9. 9. 2026

nová právní forma: **nařízení** místo směrnic

velká část členských států požaduje zachování

formy směrnice, včetně České republiky

spojení obecné, sektorové a koncesní úpravy

do jednoho právního dokumentu

obecná tendence k posílení evropského nakupování:
evropská preference,
důraz na strategické a odpovědné zadávání,
zjednodušení procesu a větší flexibilita
mnoho textu je prakticky beze změny —centrální
zadávání, PTK, PH, výjimky, specifikace, střet zájmů
výrazné rozšíření politicko-aktivistických pasáží
návrhu

Zásada jednoho E:

„Zadávání veřejných zakázek se řídí zásadou nejlepší kvality za veřejné prostředky a slouží tak cíli účinného vynakládání veřejných prostředků a účinných veřejných investic.“

zákaz diskriminace evropských dodavatelů

a dodavatelů ze zemí, se kterými je uzavřena
smlouva o přístupu k veřejným zakázkám

nová zásada: dodržování povinností souvisejících
s politickými cíli

„Zadávání veřejných zakázek se řídí strategickými politickými cíli Unie, zejména:

(a) posilováním konkurenceschopnosti Unie prostřednictvím prosperujícího vnitřního trhu, podporou inovací a posilováním výrobní a čisté průmyslové základny Unie;

(b) dosahováním environmentálních a klimatických cílů Unie;

(c) prosazováním sociální spravedlnosti, spravedlivých pracovních podmínek a inkluzivní společnosti, mimo jiné prostřednictvím sociálního dialogu;

(d) bezpečností, odolností a hospodářskou bezpečností Unie, mimo jiné prostřednictvím strategické nezávislosti. “

rozšíření trestných činů v základní způsobilosti

obchodování s lidmi

zaměstnávání neoprávněně pobývajících

státních příslušníků třetích zemí

trestné činy proti životnímu prostředí

větší důraz na spolehlivost dodavatele z hlediska

bezpečnosti

*„zadavatel může jakýmkoli vhodným způsobem, včetně zejména utajovaných informací nebo **neveřejných posouzení poskytnutých příslušnými vnitrostátními orgány**, prokázat, že hospodářský subjekt není dostatečně **spolehlivý**, aby byla vyloučena rizika pro bezpečnost a zájmy veřejné bezpečnosti Unie nebo jednoho či více členských států“*

otevřené řízení

dynamické řízení: D N S s novými prvky, zejména jednáním;
s kritérii výběru nebo bez nich

inovační řízení: společenská výzva, pro kterou zadavatelé
potřebují návrh inovativního řešení

zvláštní postup pro krize: bez uveřejnění, pouze se
souhrnným uveřejněním

možnost jednání bez stanovení druhu zadávacího řízení,
pokud si to zadavatel vyhradí

„1. Při pořizování výrobků, služeb a stavebních prací mohou zadavatelé zohledňovat environmentální a klimatická hlediska s cílem předcházet nepříznivým dopadům na životní prostředí a klima, snižovat je nebo je jinak zmírňovat či podporovat pozitivní dopady na životní prostředí a klima v průběhu celého jejich životního cyklu ve srovnání s alternativními výrobky, službami a stavebními pracemi se stejnou hlavní funkcí („zelené veřejné zadávání“).“

2. Environmentální hlediska podporují dosažení environmentálních a klimatických cílů:

- (a) zmírňování změny klimatu, včetně snižování emisí;*
- (b) odolnosti vůči změně klimatu a přizpůsobování se změně klimatu;*
- (c) udržitelného využívání a ochrany vodních a mořských zdrojů;*
- (d) přechodu na oběhové hospodářství, mimo jiné prostřednictvím biohospodářství;*
- (e) prevence a omezování znečištění;*
- (f) ochrany a obnovy biologické rozmanitosti a ekosystémů. “*

„...hlediska související s kvalitou a udržitelností potravin, podle okolností ve specifikacích, kritériích pro zadání zakázky nebo podmínkách plnění smlouvy, v rozsahu, v jakém souvisejí s předmětem zakázky.

A to zejména:

(a) požadavků a podmínek spravedlnosti a transparentnosti v potravinových dodavatelských řetězcích, zejména spravedlivého odměňování zemědělců zapojených do produkce pořizovaných potravin;

(b) organizace potravinového dodavatelského řetězce;

(c) požadavků nebo podmínek týkajících se ekologických způsobů produkce, režimů jakosti, jako jsou zeměpisná označení, a dalších výrobních metod;

(d) kritérií týkajících se výživové hodnoty a zdravotních účinků, čerstvosti a sezónnosti potravin;

(e) požadavků na dobré životní podmínky zvířat .”

Možnost zohlednit:

„(a) sociální začleňování a integraci osob se zdravotním postižením a znevýhodněných osob zapojených do plnění dané veřejné zakázky na trh práce;

(b) kvalitní pracovní místa, mimo jiné uznáním úlohy kolektivního vyjednávání, s přihlédnutím k rozmanitosti vnitrostátních systémů a při respektování autonomie sociálních partnerů, a zlepšování pracovních podmínek pracovníků plnících danou veřejnou zakázku, zejména zranitelných kategorií pracovníků;

(c) přístupnost pro osoby se zdravotním postižením a přístupy založené na univerzálním designu nad rámec právních požadavků stanovených v článku 56 tohoto nařízení;

(d) odbornou přípravu, zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci pracovníků plnících danou veřejnou zakázku;

(e) opatření v oblasti rovnosti žen a mužů a zákazu diskriminace pro pracovníky plnící danou veřejnou zakázku;

(f) podporu sociální ekonomiky a případně sociálního a dostupného bydlení;

(g) účinnou ochranu lidských práv v dodavatelských řetězcích relevantních pro dané zadávání. "

povinný BIM od 25 mil. EUR

akcent na bezpečnostní hlediska, například u

kritické infrastruktury

regulace bezpečnostních opatření během plnění

smlouvy

regulace kybernetické bezpečnosti

souhrn oprávnění, která musí být v zadávacích podmínkách vyhrazena

omezení účasti subjektů ze „třetích“ zemí

výslovná možnost rozdílného zacházení podle původu

možnost vyžadovat původ v EU

výjimky pro dodavatele ze zemí s dohodou o přístupu k veřejným zakázkám

Komise zřídí online nástroj pro ověření třetích zemí

zachováno v současné podobě
výjimka horizontální spolupráce pro samosprávy:
nevyžaduje se skutečná spolupráce
nelze využívat plnění zajištěné ze 100 %
poddodavatelem

povinný podíl kvalitativních kritérií alespoň 30 %

pokud je předmět veřejné zakázky pracovně náročný,

kvalitativní kritéria musí činit alespoň 50 %

výjimka: kvalitu lze zajistit

specifikacemi,

podmínkami plnění smlouvy nebo jejich kombinací

v písemné zprávě zadavatel uvede, kterým z těchto tří způsobů

odůvodňuje nižší procentní podíl kvality

výslovně zmíněna možnost zrušení, pokud zadavatel v zadávacím řízení zjistí podstatné chyby, které nelze jinak napravit a které mohou narušit hospodářskou soutěž

jiné důvody pro zrušení návrh nařízení nezná
otevřená otázka: lze další důvody řešit na národní úrovni?

minimální regulace

upravena doba trvání rámcové dohody

3 roky u rámcové dohody s jedním dodavatelem

5 let u rámcové dohody s více dodavateli

výslovně uvedeno objemové omezení rámcové
dohody

výhrady změn beze změny

de minimis 15 % pro všechny druhy veřejných

zakázek

zachován důvody Pressetextu

nepředvídatelné důvody bez objemového omezení

pokud změna přesahuje 50 %, musí zadavatel

uveřejnit souhrn změny

zprísnění regulace elektronických nástrojů

Komise sama zřídí

platformu elektronického zadávání

elektronickou službu pro ověřování

způsobilosti

každý členský stát zřídí datový prostor pro veřejné
zadávání

Nové povinnosti pro členské státy

„sledují a hodnotí výkonnost svých systémů veřejného zadávání:

(a) posuzují překážky hospodářské soutěže a přístupu k příležitostem v oblasti veřejných zakázek, zejména pro malé a střední podniky;

(b) zjišťují a posuzují hlavní zranitelnosti a rizika ovlivňující integritu a účinnost systému veřejného zadávání;

(c) posuzují uplatňování bezpečnostních, odolnostních a evropských preferenčních mechanismů, včetně zjišťování případných indicií obcházení evropské preference hospodářskými subjekty;

(d) hodnotí pokrok při dosahování strategických cílů zadávání, včetně environmentálních, sociálních a inovačních hledisek;

(e) sledují plnění, úpravy a změny velkých infrastrukturních projektů a dlouhodobých smluv, například koncesí.”

„(a) zajišťuje účinnou koordinaci mezi vnitrostátními orgány odpovědnými za plnění úkolů a výkon pravomocí stanovených tímto nařízením;

(b) usnadňuje spolupráci a výměnu informací mezi těmito orgány;

(c) zpřístupňuje standardizované smluvní dokumenty, pokyny nebo poradenství pro velké infrastrukturní projekty a dlouhodobé smlouvy, například koncese, včetně pokynů, metodik nebo vzorových ustanovení týkajících se rozdělení rizik a mechanismů finančních úprav;

(d) působí jako jednotné kontaktní místo pro Komisi, příslušné orgány jiných členských států a případně relevantní zúčastněné strany ve věcech týkajících se tohoto nařízení. “

- „1. členské státy zajistí, aby profesionalizace veřejného zadávání byla dlouhodobým a strategickým prvkem veřejné správy, a přijmou vhodná opatření, včetně institucionálních, organizačních, finančních a personálních opatření.*
- 2. Opatření přijatá podle tohoto článku podporují profesionalizaci zadavatelů v celém cyklu veřejného zadávání.*
- 3. Členské státy dále podporují opatření ke zvýšení schopnosti hospodářských subjektů účinně se účastnit zadávacích řízení, zejména malých a středních podniků, jakož i opatření podporující jiné subjekty přispívající k fungování systému veřejného zadávání, například dozorové orgány.*
- 4. Členské státy přijmou, provádějí a pravidelně aktualizují vnitrostátní strategii profesionalizace veřejného zadávání. Strategie zahrnuje alespoň cíle, opatření a vhodná monitorovací ujednání pro rozvoj dovedností a kompetencí zadavatelů na celostátní, regionální a místní úrovni.*

5. členské státy strategii přezkoumávají a aktualizují

6. členské státy zajistí, aby zadavatelé měli v celém cyklu veřejného zadávání na celostátní, regionální a místní úrovni k dispozici vhodné podpůrné struktury, se zvláštním zřetelem na zadavatele s omezenou správní kapacitou.

Tyto podpůrné struktury poskytují zadavatelům pokyny, poradenství, pomoc a další opatření k budování kapacit, zejména v souvislosti s:

(a) plánováním zadávání a posuzováním potřeb;

(b) zapojením trhu a dialogem s hospodářskými subjekty;

(c) posuzováním a řízením rizik;

(d) integritou, transparentností a předcházením střetům zájmů, podvodům a korupci;

- (e) přípravou a vedením zadávacích řízení;*
- (f) udržitelným, inovačním a strategickým zadáváním;*
- (g) správou smluv a sledováním plnění;*
- (h) shromažďováním a šířením osvědčených postupů;*
- (i) digitalizací a používáním systémů elektronického zadávání a údajů;*
- (j) řízením dodavatelského řetězce a odolností. "*

...

vyjednávání na úrovni Rady EU

velká část členských států je proti formě
nařízení

nejasnosti kolem adaptace na národní úrovni

bude nutný nový zákon?

Děkuji za pozornost